

צום פינטל

גליון קלג

פרשת בהעלותך תשפ"ה

משיעורי הרב שלום לאנגסאם שליט"א | בהוצאת מכון מישורים

פרשה

על פי השם יסעו - החיים שיש בדרך

המחנות. שם נבנה המשכן. שם למדו את כל סדר עבודת השם, את כל סדר הניסיונות, את כל האמונה והביטחון, את כל האהבה ואת כל היראה.

זה פלא: כל החיים שם הם חיים של נסיעה. ובכל זאת - הם חיים שלמים. לא זו בלבד, אלא שהתורה מאריכה לפרט כל פרט ופרט שבנסיעה. איך הולכים. איך נוסעים. באיזה סדר. באיזה תקיעה. באיזה קצב. 'על פי השם יסעו ועל פי השם יחנו'. וכל פעם שהענן היה עולה, היו נוסעים. וכל פעם שהיה שוכן - היו חונים.

ולכאורה, מה יש בזה להאריך כל כך? הרי סוף סוף הנסיעה היא רק דרך. רק אמצעי. האם יש בה מהות של עצמה?

אלא התורה מגלה בזה יסוד: גם מצב של דרך - הוא מדרגה בפני עצמה. אין זה מקרה. אין זה טורח בעלמא. כל פסיעה ופסיעה במדבר היתה על פי השם. לא הולכים לבד. לא זזים לבד. השכינה מהלכת עם ישראל, הענן מלווה אותם, הארון נוסע עמם. כל שלב הוא עבודה, כל תנועה היא בגילוי שכינה.

זה מה שביטאו חז"ל, שפרשת 'ויהי בנסוע הארון' - היא פרשה המשך בעמוד הבא

גם כאשר הולך, גם כאשר משנה מקום, גם כאשר אין לו מנוחה, גם כאשר הדברים אינם מסודרים - גם אז, יש בזה מדרגה שלימה. גם אז - על פי השם.

• הנסיעה היא מצב לעצמו

ספר במדבר, בספר הזה כמעט הכל קורה על הדרכים. לא בתוך הבית, לא בתוך ארץ קבועה, אלא במדבר. מדבר - אין שם מקום של קביעות. כל מקום זמני. היום כאן, מחר שם. אין סדר ברור, אין ישוב הדעת הטבעי של "מקום קבוע".

ואף על פי כן, דייקא בתוך המדבר - עם ישראל נבנה. שם ניתנה התורה. שם נעשה סדר

פרשת בהעלותך, וספר במדבר כולו, מלמדת אותנו להפוך גם את הדרכים ואת המעברים לזמן של חיבור ובנין - בחיים, במשפחה, ובעבודת השם.

כמה וכמה פעמים בפרשה - ובכלל בספר במדבר - אנו פוגשים את ענני המסעות. לא רק את המנוחה, לא רק את מקום החניה, אלא דייקא את ההליכה. 'על פי השם יסעו ועל פי השם יחנו' - פסוקים חוזרים ונשנים, התורה מאריכה ומפרטת איך היו עולים ואיך היו נוסעים. ובאמצע הדברים באה פרשה שלימה - 'ויהי בנסוע הארון' - שחז"ל קראו לה פרשה בפני עצמה, ספר מיוחד, עצמאית.

ויש לשאול: מה כל כך חשוב בדרך? הרי נסיעה היא מקרה, היא אמצעי, לא עיקר. בחניה בונים מחנה, בונים בית, מקימים משכן. מהו היסוד שבשבילו מאריכה התורה כל כך דווקא במצב של דרך, דווקא במצב של מעבר, דווקא כשהולכים?

והנה זהו אחד מהיסודות הגדולים של כל ספר במדבר - ללמד שהחיים האמיתיים של יהודי אינם רק כאשר הוא נמצא במקום ברור, אלא גם כאשר הוא בדרך.

בפני עצמה. כי זהו לימוד שלם: לדעת שגם כאשר האדם בדרך, גם כאשר הוא באמצע, גם כאשר אין לו קביעות ברורה - גם אז יש בזה גילוי אלוקות. גם אז הארון נוסע לפני המחנה. גם אז הקב"ה מהלך עמו.

✦ משל חי לימנו

הנה הרבה נמצאים בנסיעה - ברכב לעבודה, לנסיעה משפחתית, בנסיעה ארוכה לקאנטרי, או לשבת אצל קרובים. ובפשטות, נסיעה היא טורה. רוצים רק "לגמור את הדרך", להגיע כבר אל היעד. אבל הנה כל מי שנוסע הרבה, וכל מי שיודע להסתכל טוב - יודע שאפשר להפוך את הדרך בעצמה לזמן של חיים.

ברכב יש כהיום 'אופיס' שלם, אדם יושב עם בלוטוט על האזנים, עושה שיחות עבודה, מתארגן בעניניו. יש לו סדרים קבועים על הדרך. וכשנוסעים עם בני ביתו, עם הילדים, הרי חכם מי שיודע להכין את עצמו לדרך: מסדר לעצמו שירים נאים, מכין הקלטות יפות, משמיע לילדים סיפורים.

פעמים אדם נוסע עם אשתו לחתונה משפחתית, ומנצלים את הדרך: קשה למצוא זמן שקט לדבר בנחת, ועתה - יש להם שעתיים של דרך, בלי טלפון, בלי הפרעות. וכך מדברים: מדברים באריכות על אותו ילד, מה אפשר לעזור לו, איך להדריכו. מדברים על החתונה הקרובה במשפחה, מה צריכים עוד לסדר, איך להתכונן.

והנה - מה שנראה היה אמצעי, מה שנראה היה 'מעבר' - נהפך לעצמו לזמן של קשה, של חיבה, של בנין פנימי.

וכמה נפלא להתבונן מבעד לחלון תוך כדי נסיעה, לראות את ההרים, לראות את השמים, לראות את שדות הבריאה. אם רק פוקחים עינים - הדרך בעצמה מלאה חיים.

ומי שעושה כן, יודע - שאפשר להפוך את מה שנראה כאמצעי בלבד - לקביעות של חיים. במקום שהדרך תהיה 'טורה', היא נהפכת לחלק מהמסע, חלק מהחיים, זמן שממלא את הלב ואת הדעת.

ובזה באנו לנמשל: כמו שמבינים בעולם הגשמי שאפשר להפוך הדרך לחיים, כמו כן מלמד אותנו התורה ברוחניות, שגם במצב של נסיעה, של תנועה, של מעבר - אפשר לחיות חיים שלמים. אפשר להפוך כל שלב לדרך של עבודת השם.

✦ הנמשל - עבודת השם

גם בדרך

וכל זה מורה לנו יסוד גדול מאוד בעבודת השם.

הרי כמה פעמים אדם חושב: אם היה לי מצב קבוע, אם הייתי כבר במקום מנוחה, אם סדרי חיי היו מתוקנים - אזי הייתי עובד את השם כראוי. אבל עכשיו - הוא אומר לעצמו - הנני רק בדרך. רק עובר שלב. אין לי מנוחה. פעם כך ופעם כך. עובר דירה, משנה מקום עבודה, הילדים במעבר, הלב טורד. מה אפשר כבר לעשות במצב כזה?

אבל הנה התורה באה ולימדה אותנו: גם בדרך אפשר, ואדרבה - מוכרחים - לעבוד את השם. "על פי השם יסעו ובני ישראל ועל פי השם יחנו". לא רק כאשר 'חנו' - גם כאשר 'יסעו'. גם בתוך התנועה, גם במעבר, גם כאשר אין מנוחה - שם בדיוק אפשר לגלות את שם השם. וכך הוא גם בכל מצב בחיים. לא תמיד יש לאדם סדרים ברורים. לפעמים עובר תקופות של שינוי, של טלטול, של חיפוש. ואסור לחשוב שעד שלא יגיע למנוחה - אין מה לבנות. להפך - דייקא בדרך בונים. דייקא בתוך המעבר מתבררים הרבה דברים. דייקא אז אפשר להתקרב יותר אל השם. יתברך, מתוך אמונה פשוטה - שהוא מוליך אותי גם עתה. על פי השם יסעו.

וזהו היסוד של כל ספר במדבר - ללמד שיהודי נבנה גם בדרכים. לא רק כאשר הכל ברור. גם כאשר עובר שלבים. גם כאשר אין סדר. גם כאשר הענן עולה ונוסע. לא יודע היכן תהיה התחנה הבאה. ובכל זאת - בוטח, ויודע: השם מוליך אותי. השכינה מהלכת עמי. הארון נוסע לפני.

ומי שלומד כך לחיות - זוכה שגם זמני מעבר שלו מתמלאים אור. גם 'דרכו' נעשית 'חיים'. לא "לסבול את הדרך" - אלא לחיות את הדרך. והרי זה אחד היסודות של חיי האמונה - לדעת שאין רגע של הפקד. כל פסיעה ופסיעה - על פי השם.

עצה נכונה, בגישה מאוזנת, בהשקפה ישרה על פי דרך התורה. ועם כל זה, כמעט אין כיום מי שמחזיק בזה כמומחיות סדורה.

מה כוללת מומחיות זו?

ראשית - את כל הלכות בעלי חיים: בעלי חיים בשבת, דיני צידה, טלטול, הוצאה, צער בעלי חיים.

בעלי חיים בבית - מה דינם לעניין

מוקצה, מה מותר לטלטל, מה

מותר להאכיל. וגם במועדים

- פסח, למשל - דיני חמץ

ואכילתו אצל בעלי חיים,

ניקיון הכלוב, החלפת

מאכלים. וכל אלו נוגע

הן בהולכי ארבע, והן

בציפרים, והן בדגים,

על הכל יש הרבה

הלכות ודינים.

ו מ ו ח ה

שמחפש רוחב,

יש עוד הרבה

ענינים בבעלי חיים,

בהלכות תפילין,

בטומאה וטהרה,

בהלכות עבודה זרה,

וכל ענין בתורה מוסיף

להסתכלות כללי של

המומחה, שיצא מומחה טוב

לעניני בעלי חיים.

וגם יש צורך להמומחה בהבנה כללית

של הסוגיה. ידוע שחסידישע אידן לא היו נוחים

בכניסת בעלי חיים טמאים לתוך ביתם. ויש לזה

שורש בספר חסידים. זהו ענין של חוש טהור, של

רגש ישראל פשוט. המומחה צריך לדעת גם את

זה. להבין את גישת הדורות בזה, לדעת מתי ליעץ

בעד, מתי להזהיר. ליעץ מתוך רוח נכונה, כגון להבין

מצב של חולה נפש שצריך את זה, הכל ברוח התורה

והחסידות.

מומחיות - עולם שלם שנפתח היום לפני אברכי

הכוללים. מומחיות בכוללים, זהו רעיון פשוט

שעמד ביסוד הקונטרס החדש שהוצאתי לאור

'עושר הכוללים', קונטרס שפתח את הדרך להפוך

את עולם הכוללים, לא רק לעולם של למוד, אלא

לעולם של מומחיות. שכל אברך יוכל לבחור תחום,

להשקיע בו, לדעתו בעומק - ולשמש בו

כתובת לקהילה כולה.

ומאז שיצא הקונטרס - הלב

נפתח. מכל צד ומכל פינה

שומעים עוד רעיונות, עוד

הצעות, עוד מקומות

שאפשר להתמחות

בהם. והרעיון הגדול:

אין גבול למומחיות,

כל תחום שקשור

לחיי היהדות, כל

תחום שיש בו

שאלה הלכתית או

צורך בחכמה נכונה

- יכול להפוך לתחום

של מומחיות.

ונפתח בעזרת

השם מדור חדש

ב'צום פינטל': בכל שבוע

- רעיון אחד, נושא אחד,

תחום אחד - שממנו אפשר

לעשות מומחיות. ולתת בזה

לעולם הכוללים פתח נוסף. והשבוע -

מומחיות בבעלי חיים.

עולם שלם של הלכה ומציאות

מומחיות בבעלי חיים - זהו תחום שנוגע כל כך

הרבה להלכה, בימים עברו באירופה, בפולין, כולם

היו להם תרגולים בחצרם, וגם כהיום יש הרבה

משפחות שיש להן בעלי חיים בביתם ובחצרם.

בפרט ילדים בעלי לב רך ועדין.

ועולם ההלכה מלא בשאלות, בדינים, בצרכים של

ויש לו לידע כל עניני צער בעלי חיים, כל ענין בעלי החיים מלא בפרטים נוגעים להלכה. ואפילו דברים רחוקים קצת, כגון כיצד מטפלים בבעלי חיים חולים, כיצד מטפלים בהם בשבת, ואין זה נושא של מה בכך, יש בזה הלכות. ומי שאינו יודע כיצד להאכיל נכון, עלול לעבור בכל יום איסורים של צער בעלי חיים.

וגם מה להאכיל בפסח - מה אסור, מה מחליפים, מה מותר ומה מסוכן. ולא רק הלכה צרופה. ליהודי פשוט אין די שיגידו לו "אסור", זה חמץ. הוא רוצה לדעת - מה כן, מה כן אפשר להאכיל, על המומחה להיות בקי בזה מצד סיוע להשוואלים.

המומחה יודע מה קונים, איזה פעטס מתאים לבית יהודי, איזה מתאים לעוורים. גם בדברים שהחוק עוסק בהם, המומחה מועיל: מה עושים כשרוצים לשחרר בעל חיים - איך לעשות זאת בדרך נכונה, שתהיה טובה לבעל החיים ותהיה מותרת על פי הלכה.

ולמומחה כדאי שיהיה לו בקיאות במה שנעשה בעולם החולין, בכיתות המשוונות על עניני צער בעלי חיים, של ה'לינקע חברה', משהו ידועות איך מתנהגת כהיום הסיסטעם של הבעלי חיים, השעלטערס (Shelters) וכדומה וכדומה.

וגם משהו ידועה, איזה צעצועים, איזה כלוב - טוב להבעלי חיים. לא הכל שייך להלכה באופן ישר, אבל יש בזה השפעה רבה על רווחת בעל החיים - ויש בזה צדדים בהלכות צער בעלי חיים ועוד.

ואגב: המומחה יודע להבחין היטב - מה נוגע באמת להלכה, מה נובע ממידת חסידות נכונה, המומחה

משמש שופר של דרך התורה, מתוך תבונה ורגש. ובשבת - כאן השאלות בוערות: האם החיה נלכדה? האם מותר לטלטלה? ואם אסור - מה עושים במקרה סכנה? איך להימנע מבעיות. מה העצה הנכונה כשיש סכנה שהחיה תזיק או תברח. כאשר יש בקהילה מומחה כזה, מתעוררים לשאול כשצריכים לשאול. כשיש רק רב כללי, אז גם השאלות הם רק כלליות, אבל אם יש מומחים פרטיים לכל דבר, מתעוררים לשאול באופן פרטי, ומתרבה ידיעות התורה וקיומה.

ולכן האם לא כדאי להשקיע במומחיות? מומחיות מביאה הרבה ברכה. היא מצמיחה תלמידי חכמים בעומק של תחום ממש. היא פותחת שער של חיבור בין עולם ההלכה לעולם החיים, בדרך ישרה ומושכלת.

הרי זו דוגמה אחת מני רבות: כמה תחומים יש בעולם ההלכה ובחיי היום-יום, שממתינים לידיים נאמנות של אברך ירא שמים, שיקח על עצמו את העול, ויבנה בזה מומחיות שלימה.

מומחיות בבעלי חיים היא אחת מהן - תחום שיש בו הרבה תועלת לקהילות, הרבה שאלות מעשיות, הרבה מקום לעשייה ולבנין, הרבה אור של תורה להאיר.

אשרי האברך שיזכה להיכנס לזה. אשרי הקהילה שתנדע שיש לה כתובת נאמנה בכל שאלה. ואשרי הדור שזוכה לראות איך מתוך הכוללים צומחות מומחיות של קדושה - של חיים מתוקנים על פי התורה.

נא לא לקרוא הגליון בעת התפילה

בקול הלשון - הרב שלום לאנגסאם 1605-313-6803 - אויף אידיש 1, שיעורים מהתקופה האחרונה 1, דיבאטעס 2, יום יומי שיעורים 3 (הלכה יומי - לומדות יומי - ביזנעס יומי - נפש יומי - חינוך יומי), על הפרשה 4, חומש רש"י 5, משנה וגמרא 6, הלכה 7, מוסר וחסידות 8, סיפורי צדיקים 9, אינטערסאנטע טאפיקס 10, שבת 11, מועדים 12, נשואין שלום בית 13, סליידס (שקופיות) 14, פרעזענטאציעס (מצגות) 15, | נ"ך 2 - שיעורים על רוב תנ"ך

אם ברצונכם לקבל את הגליון במייל, נא לפנות: shalomlang@gmail.com
או לשלוח הודעה: zum-pintel+subscribe@googlegroups.com

לנדב הגליון, או לפרסם בו, וכן להזמין את הרב למסור שיעורים בישיבות ובכוללים, נא להתקשר למכון מישרים 845-274-3516